

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobkyně: **T. K.**, bytem x, zastoupené M. K., bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2014, č. j. MPSV-UM/2775/14/4S-SČK, o příspěvku na péči,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2014, č. j. MPSV-UM/2775/14/4S-SČK, se z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 29. 4. 2014 se žalobkyně domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami, (dále jen „orgán prvního stupně“) ze dne 26. 7. 2013, č. j. MPSV-UP/1171509/13/AIS-SSL, jímž byl žalobkyni snížen příspěvek na péči z částky 4.000,- Kč na 800,- Kč měsíčně od srpna 2013.

Žalobkyně spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaný nesprávně tvrdí (na základě posudku posudkové komise MPSV), že jmenovaná nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na péči v kategoriích „komunikace“, „oblékání“, „tělesná hygiena“, „výkon fyziologické potřeby“ a „péče o zdraví“. V případě komunikace uvádí, že zvládnutí této potřeby nebylo správně zhodnoceno, jelikož žalobkyně není schopna porozumět obsahu

psaného textu. U dalších potřeb pak uvádí, že nezbytnou podmínkou pro zvládání osobních aktivit je v případě žalobkyně dohled třetí osoby, jelikož ona sama si není schopna vybrat oblečení přiměřené počasí, či brát si sama pravidelně léky. Rovněž je nutné jí připomínat, že má provést hygienu (umýt se, apod.).

Žalovaný ve vyjádření k žalobě zrekapituloval průběh řízení. K posudku posudkové komise MPSV, který se stal podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí, pak uvedl, že byly prověřeny všechny skutečnosti významné pro posudkový závěr a bylo přihlédnuto ke všem lékařským nálezům i k sociálnímu šetření. Posudek tak splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a celistvost a mohl být rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí o návrhu žalobce. Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud v Praze zjistil ze správního spisu následující skutečnosti:

Dne 3. 4. 2013 bylo z moci úřední zahájeno řízení o příspěvku na péči, jelikož vypršela platnost předchozího posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Na to dne 31. 5. 2013 proběhlo u žalobkyně sociální šetření, při kterém bylo mimo jiné zjištěno, že *„běžné mytí i koupání provádí sama, ale s dohledem, aby se šla umýt, sama nemá potřebu dodržovat hygienické návyky“* a *„na výběr oblečení je potřeba dohlédnout, aby bylo úměrné počasí, jinak se oblékne sama“*. Dne 26. 7. 2013 vydal orgán prvního stupně rozhodnutí (č. j. MPSV-UP/1171509/13/AIS-SSL), kterým rozhodl o odejmutí příspěvku na péči. V odůvodnění uvedl, že žalobkyně nezvládá 3 z 10 základních potřeb ve smyslu Přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. [konkrétně potřebu podle písm. b), i) a j)] a nepatří tak již nadále do skupiny II. podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ale do skupiny I. podle § 8 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Proti rozhodnutí orgánu prvního stupně podala žalobkyně dne 26. 8. 2013 odvolání. Vzhledem k tomu, že orgán prvního stupně odvolání nevyhověl, postoupil věc žalovanému, který dne 11. 9. 2013 přerušil řízení za účelem vypracování lékařského posudku. Dne 22. 10. 2013 vydala posudková komise MPSV posudek, ve kterém potvrdila závěr orgánu prvního stupně. V posudku mimo jiné uvedla, že dle psychologického vyšetření ze dne 14. 3. 2013 žalobkyně *„čtenému nerozumí a nedokáže interpretovat“* a dle psychiatrického vyšetření ze dne 22. 10. 2013 *„chápe obsah čteného textu“*. Proti závěru posudkové komise uplatnila žalobkyně námitky, kde zpochybnila průběh vyšetření ze dne 22. 10. 2013. Dále uvedla, že bez upozornění si není schopna vybrat oblečení přiměřené počasí, ani se umýt. Následně předložila aktualizovanou zprávu z psychologického vyšetření, která uvádí, že od vyšetření ze dne 14. 3. 2013 k žádným podstatným změnám nedošlo. Dne 12. 12. 2013 přerušil žalovaný řízení za účelem vypracování nového posudku. Dne 30. 1. 2014 vydala posudková komise MPSV posudek, ve kterém potvrdila závěry předchozího posudku. K otázce dohledu nad výběrem oblečení a nad tělesnou hygienou uvedla, že se jedná spíše o preventivní záležitost. Pokud jde o péči o zdraví, pak komise uvedla, že žalobkyně nebere pravidelně žádné léky. Dne 27. 2. 2014 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, ve kterém dospěl k závěru, že žalobkyně nezvládá 3 z 10 základních potřeb a nepatří tak již nadále do skupiny II. podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, ale do skupiny I. podle § 8 odst. 2 písm. a) téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný převzal závěry posudkové komise MPSV.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vycházel ze skutkového

a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Argumentace žalobkyně směřuje k tomu, že žalovaný nesprávně posoudil její schopnosti komunikace, oblékání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a péče o zdraví. Soud úvodem poznamenává, že není jeho úkolem přezkoumávat věcnou správnost závěrů posudkové komise – ostatně k tomu nemá ani potřebnou kvalifikaci. To však neznamená, že tyto závěry bez dalšího převezme. Aby bylo rozhodnutí odvolacího orgánu (které je postaveno právě na stanovisku posudkové komise) přezkoumatelné, je nezbytné, aby byl posudek objektivní, vypovídající a reagující přesvědčivě na námitky uvedené v odvolání. Uvedené nároky však posudek posudkové komise MPSV v projednávaném případě nesplňuje.

V posuzovaném případě upozorňovala žalobkyně v průběhu odvolacího řízení na to, že nezvládá potřebu komunikace, jelikož není schopna porozumět psanému textu. Úvodem je třeba připomenout závěr Nejvyššího správního soudu, že *„Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012 rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu“* (viz rozsudek NSS sp. zn. 3 Ads 50/2013). Podle Přílohy č. 1, písm. i) vyhlášky č. 505/2006 Sb. se *„za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky“*. Z výše uvedeného vyplývá, že pokud osoba nesplní byť jen jednu z aktivit uvedenou v citovaném ustanovení (např. porozumět obsahu psaného textu), pak platí, že není schopna zvládat danou životní potřebu.

Posudky posudkové komise MPSV jsou v otázce schopnosti porozumět psanému textu postaveny na rozporných podkladech – na psychologickém vyšetření PhDr. Pospíšilové a na psychiatrickém vyšetření MUDr. Dufkové (obě vyšetření citována výše). Za této situace soud odkazuje na závěr vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozhodnutí sp. zn. 6 Ads 17/2013, podle kterého *„[V] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise.“* V daném případě se komise přiklonila k jednomu z dostupných podkladů, aniž by svůj postup řádně vysvětlila. Jelikož se žalovaný se závěry posudkové komise MPSV spokojil a nepožádal o doplnění posudku, stalo se jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatečné odůvodnění, neboť z něj (a ani z posudků posudkové komise MPSV) nelze zjistit, proč při svém rozhodování akceptoval jedno, a nikoliv druhé vyšetření.

Obdobnou výtku má soud k postupu žalovaného i při hodnocení zvládání potřeby oblékání. V záznamu z provedeného sociálního šetření je uvedena potřeba dohledu při výběru oblečení s ohledem na počasí, přičemž podle ustanovení Přílohy č. 1, písm. e) vyhlášky č. 505/2006 Sb. za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat

se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Pokud si tedy není osoba schopna sama vybrat oblečení přiměřené okolnostem (typicky počasí), pak uvedenou potřebu nezvládá. Posudková komise MPSV tuto potřebu označila za zvládnutou, přičemž dohled nad výběrem oblečení je podle ní toliko preventivního charakteru. Tento závěr je však v rozporu s provedeným sociálním šetřením. Je samozřejmě možné, aby posudková komise dospěla po komplexním posouzení věci k odlišnému závěru než šetření provádějící sociální pracovník, nicméně je povinností posudkové komise takový postup řádně odůvodnit, aby z jejího posudku bylo zcela zřejmé, proč se přiklonila k odlišnému závěru. V posuzovaném případě však posudkové komise MPSV svůj odklon od sociálního šetření nikterak nezduvodnila. Žalovaný pak znovu převzal její závěry bez výzvy k doplnění posudku a jeho rozhodnutí je tak i v tomto ohledu nepřezkoumatelné.

Jako důvodnou shledal soud i námitku žalobkyně ohledně posouzení zvládání potřeby tělesné hygieny. Zde soud nejprve připomíná, že podle ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby, a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Součástí posouzení tak musí být i to, zda je osoba schopná uvedenou potřebu rozpoznat. V této dílčí otázce jsou závěry posudkové komise MPSV opět v rozporu s provedeným sociálním šetřením, podle kterého je třeba dohled, aby se žalobkyně šla umýt, jelikož sama nemá příslušné hygienické návyky. Uvedený závěr ze sociálního šetření je pak opět (jako u posouzení potřeby oblékání) posudkovou komisí pominut bez bližšího zdůvodnění a rozhodnutí žalovaného, na posudcích posudkové komise MPSV postavené, tak opět není vzhledem k nedostatečnému odůvodnění přezkoumatelné.

Poté, co soud dospěl k výše uvedeným závěrům, zabýval se rovněž otázkou, zda pochybení žalovaného mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (a zda je tedy namístě derogační zásah soudu) a dospěl k závěru, že v posuzovaném případě tak tomu je. Pokud by totiž žalovaný přisvědčil argumentům žalobkyně, že není schopna zvládat potřeby komunikace, oblékání a tělesná hygiena, mělo by to nutně za následek odlišné rozhodnutí ve věci, jelikož při nezvládnutí 6 z 10 životních potřeb by žalobkyně již spadala do kategorie II. podle § 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách a jejímu odvolání by pak (za jinak stejných okolností) muselo být vyhověno.

Vzhledem k výše uvedenému soud uzavřel, že žaloba je důvodná, a proto postupoval podle ustanovení § 78 odst. 1 a § 78 odst. 4 s. ř. s. a napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V dalším řízení pak bude na žalovaném, aby věc znovu projednal v souladu se závěry soudu. Vedle výše řečeného soud upozorňuje rovněž na nutnost posouzení otázky zvládání potřeby péče o zdraví. V posudku posudkové komise MPSV je její zvládání odůvodněno mimo jiné tím, že žalobkyně nebere pravidelně žádné léky. Žalobkyně však v podání ze dne 27. 1. 2015 uvedla, že bere od svých 11 let pravidelně hormonální lék na silnou menstruaci a srovnání menstruačního cyklu, který je třeba brát každý den, současně dodala, že tato skutečnost byla posudkové komisi MPSV známa. Toto tvrzení žalobkyně bude žalovaný povinen v dalším řízení ověřit a případně též zohlednit při svém posuzování zvládání potřeby péče o zdraví.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 4. března 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová